

ÄIDINKIELI JA KIRJALLISUUS 7-9

Tavoitteet	S	L	7. lk	8. lk	9. lk
Vuorovaikutustilanteissa toimiminen					
T1 ohjata oppilasta laajentamaan taitoaan toimia tavoitteellisesti, motivoituneesti, eettisesti ja rakentavasti erilaisissa viestintäympäristöissä	S1	L2, L3, L6, L7	<ul style="list-style-type: none"> • luokkaan tutustuminen <ul style="list-style-type: none"> • ryhmässä toimiminen • sosiaalinen media • lähdekritiikki ja tekijänoikeudet 	<ul style="list-style-type: none"> • mielipidekirjoituksen tekeminen mediassa • media muokkaa maailmakuva • digitaaliset jalanjäljet 	<ul style="list-style-type: none"> • median toiminta ja valta
T2 kannustaa oppilasta monipuolistamaan ryhmäviestintätaitojaan ja kehittämään taitojaan perustella näkemyksiään sekä kielellisiä ja viestinnällisiä valintojaan	S1	L1, L2, L3, L7	<ul style="list-style-type: none"> • kuuntelutaidon opiskelua • keskustelu • havainnoi ja arvioi omaa ja toisten viestintätilanteita <ul style="list-style-type: none"> • vertaisarviointi 	<ul style="list-style-type: none"> • havainnoi ja arvioi omaa ja toisten viestintätilanteita <ul style="list-style-type: none"> • vertaisarviointi • sovittelu • väittely • mielipidekeskustelu 	<ul style="list-style-type: none"> • havainnoi ja arvioi omaa ja toisten viestintätilanteita <ul style="list-style-type: none"> • vertaisarviointi • tilannepuhe
T3 ohjata oppilasta monipuolistamaan taitojaan ilmaista itseään erilaisissa viestintä- ja esitystilanteissa, myös draaman keinoin.	S1	L1, L2, L3, L7	<ul style="list-style-type: none"> • esitelmä vapaavalintaisesta aiheesta • haastattelu • teatteri-ilmaisun keinojen harjoittelua 	<ul style="list-style-type: none"> • draamaesityksen tekeminen alaluokille • teatteri-ilmaisun keinojen harjoittelua 	<ul style="list-style-type: none"> • esitelmä suomalaisesta kirjailijasta • teatteri-ilmaisun keinojen harjoittelua • tutustuminen teatteriin työpaikana
T4 kannustaa oppilasta syventämään viestijäkuvaansa niin, että hän oppii havainnoimaan omaa viestintäänsä, tunnistamaan vahvuuksiaan sekä kehittämisalueitaan erilaisissa, myös monimedialaisissa viestintäympäristöissä	S1	L1, L2, L6, L7	<ul style="list-style-type: none"> • harjoittelee yleisölle puhumista • selostus 	<ul style="list-style-type: none"> • mielipidepuheenvuoro • vaikuttava puhe 	<ul style="list-style-type: none"> • esitelmä suomalaisesta kirjailijasta • asioiden hoitaminen puhumalla • työhaastattelu
Tekstien tulkitseminen					
T5 ohjata oppilasta kehittämään tekstien ymmärtämisessä, tulkinnassa ja analysoimisessa tarvittavia strategioita ja metakognitiivisia taitoja sekä taitoa arvioida oman lukemisen kehittämistarpeita	S2	L1, L2, L4	<ul style="list-style-type: none"> • kirjallisuuden pääajit • kerronnan keinot • runojen tulkinta • draaman keinot 	<ul style="list-style-type: none"> • erottaa mielipiteen ja faktan • tunnistaa varmuusasteita • perustelukeinoja ja suhtautumisen ilmenemiskeinoja kielenkäyttötilanteissa 	<ul style="list-style-type: none"> • tutkii ajankohtaisten tekstien avulla kirjoittajan valintoja <ul style="list-style-type: none"> • sananvalintoja • näkökulmaa • tekstilajia

ÄIDINKIELI JA KIRJALLISUUS 7-9

T6 tarjota oppilaalle monipuolisia mahdollisuuksia valita, käyttää, tulkita ja arvioida monimuotoisia kauno-kirjallisia, asia- ja mediatekstejä	S2	L1, L2, L4, L5	<ul style="list-style-type: none"> • kirjavinkkaukset • tarinat tietokonepelien taustalla • uutinen median vaikuttamisen välineenä 	<ul style="list-style-type: none"> • kirjavinkkaukset • median toimintatapoihin tutustuminen • mainoksen rakenne • uutisen rakenne • uutiskriteerit 	<ul style="list-style-type: none"> • kirjavinkkaukset • erilaisten tekstien kriittinen lukeminen • tilastot ja kuvat
T7 ohjata oppilasta kehittämään erittelevää ja kriittistä lukutaitoa, harjaannuttaa oppilasta tekemään havaintoja teksteistä ja tulkitsemaan niitä tarkoituksenmukaisia käsitteitä käyttäen sekä vakiinnuttamaan ja laajentamaan sana- ja käsitevarantoa	S2	L1, L2, L4	<ul style="list-style-type: none"> • faktan ja fiktion erottaminen 	<ul style="list-style-type: none"> • vaikuttava kirjallisuus • kielen kuvallisuus ja symboliikka <ul style="list-style-type: none"> • metafora • personifikaatio • vertaus 	<ul style="list-style-type: none"> • tuntee runouden keinoja • hallitsee kirjallisuuden tyyliä
T8 kannustaa oppilasta kehittämään taitoaan arvioida erilaisista lähteistä hankkimaansa tietoa ja käyttämään sitä tarkoituksenmukaisella tavalla	S2	L2, L4, L5, L6	<ul style="list-style-type: none"> • lähdekriittisyyden opetus • tietokirjallisuuteen tutustuminen 	<ul style="list-style-type: none"> • lähdekriittisyyden opetus • referaatin tekeminen tietokirjallisuudesta 	<ul style="list-style-type: none"> • lähdekriittisyyden opetus • esseen tekeminen tietokirjallisuuden pohjalta
T9 kannustaa oppilasta laajentamaan kiinnostusta itselle uudenlaisia fiktivisiä kirjallisuus- ja tekstilajityyppejä kohtaan ja monipuolistamaan luku-, kuuntelu- ja katselukokemuksiaan ja niiden jakamisen keinoja sekä syventämään ymmärrystä fiktion keinoista	S2	L1, L2, L4, L5	<ul style="list-style-type: none"> • vapaavalintaisten nuortenkirjojen lukeminen • elokuva tai teatteriesitys • lukukokemusten jakaminen 	<ul style="list-style-type: none"> • kirjallisuuden genreihin tutustuminen <ul style="list-style-type: none"> • tieteiskirjallisuus • kauhukirjallisuus • fantasiakirjallisuus • rikoskirjallisuus • elokuva tai teatteriesitys • lukukokemusten jakaminen 	<ul style="list-style-type: none"> • suomalaisen klassikkokirjan lukeminen • vapaavalintaisten nuorten tai aikuistenkirjojen lukeminen • elokuva tai teatteriesitys • lukukokemusten jakaminen
Tekstien tuottaminen					
T10 rohkaista oppilasta ilmaisemaan ajatuksiaan kirjoittamalla ja tuottamalla monimuotoisia tekstejä sekä auttaa oppilasta tunnistamaan omia vahvuuksiaan ja kehittämiskohteitaan tekstin tuottajana	S3	L2, L4, L5, L7	<ul style="list-style-type: none"> • ajatuskartta tai luettelo kirjoittamisen apuna • tekstin suunnittelu • oman ja muiden tekstien arviointi ja kehittäminen 	<ul style="list-style-type: none"> • tekstin suunnittelu • oman ja muiden tekstien arviointi ja kehittäminen 	<ul style="list-style-type: none"> • tekstin suunnittelu • oman ja muiden tekstien arviointi ja kehittäminen

ÄIDINKIELI JA KIRJALLISUUS 7-9

T11 tarjota oppilaalle tilaisuuksia tuottaa kertovia, kuvaavia, ohjaavia ja erityisesti kantaa ottavia ja pohtivia tekstejä, myös monimediaisissa ympäristöissä, ja auttaa oppilasta valitsemaan kuhunkin tekstilajiin ja tilanteeseen sopivia ilmaisutapoja	S3	L2, L4, L5	<ul style="list-style-type: none"> • uutinen • määritelmä • kuvaus • koevastaus • tiivistelmä • fiktiivinen tarina • sähköpostiviesti 	<ul style="list-style-type: none"> • arvostelu • mielipiteen perusteleminen • netinkäyttäjä vaikuttajana • yleisönosastokirjoitus • näkökulman rajaaminen • fiktiivinen tarina 	<ul style="list-style-type: none"> • essee • työhakemus • fiktiivinen tarina
T12 ohjata oppilasta vahvistamaan tekstin tuottamisen prosesseja, tarjota oppilaalle tilaisuuksia tuottaa tekstiä yhdessä muiden kanssa sekä rohkaista oppilasta vahvistamaan taitoa antaa ja ottaa vastaan palautetta sekä arvioida itseään tekstin tuottajana	S3	L2, L4, L5, L6	<ul style="list-style-type: none"> • oman tekstin tarkastelua ja hiomista • toisten tekstien lukeminen ja arviointi • prosessikirjoittaminen • parikirjoittaminen 	<ul style="list-style-type: none"> • oman tekstin tarkastelua ja hiomista • toisten tekstien lukeminen ja arviointi • prosessikirjoittaminen • parikirjoittaminen 	<ul style="list-style-type: none"> • oman tekstin tarkastelua ja hiomista • toisten tekstien lukeminen ja arviointi • tekstin rakenne • sidosteisuus
T13 ohjata oppilasta edistämään kirjoittamisen sujuvoittamista ja vahvistamaan tieto- ja viestintätekniikan käyttötaitoa tekstien tuottamisessa, syventämään ymmärrystä kirjoittamisesta viestintänä ja vahvistamaan yleiskielen hallintaa antamalla tietoa kirjoitetun kielen konventioista	S3	L2, L4, L5, L6	<ul style="list-style-type: none"> • kappalejako • ydinvirke • otsikointi • yleiskielen sopimukset 	<ul style="list-style-type: none"> • kohderyhmä vaikuttaa sisältöön • yleiskielen sopimukset 	<ul style="list-style-type: none"> • yleiskielen sopimukset • ymmärrettävän tekstin tuottaminen
T14 harjaannuttaa oppilasta vahvistamaan tiedon hallinnan ja käyttämisen taitoja ja monipuolistamaan lähteiden käyttöä ja viittaustapojen hallintaa omassa tekstissä sekä opastaa oppilasta toimimaan eettisesti verkossa yksityisyyttä ja tekijänoikeuksia kunnioittaen	S3	L2, L4, L5, L7	<ul style="list-style-type: none"> • monilukutaito • tiedonhaku • tietokirjat • internet ja sosiaalinen media • tekijänoikeudet 	<ul style="list-style-type: none"> • lähdemateriaaliin viittaaminen • internet ja sosiaalinen media • monilukutaito 	<ul style="list-style-type: none"> • lähdemateriaaliin viittaaminen • internet ja sosiaalinen media • tekijänoikeudet • monilukutaito

ÄIDINKIELI JA KIRJALLISUUS 7-9

Kielen, kirjallisuuden ja kulttuurin ymmärtäminen					
T15 ohjata oppilasta syventämään kielitietoisuuttaan ja kiinnostumaan kielen ilmiöistä, auttaa oppilasta tunnistamaan kielen rakenteita, eri rekistereitä, tyylipiirteitä ja sävyjä ja ymmärtämään kielellisten valintojen merkityksiä ja seurauksia	S4	L1, L2, L4	<ul style="list-style-type: none"> • sanaluokat • päälause ja sivulause • yleiskielen sopimuksia 	<ul style="list-style-type: none"> • modukset • lauseen jäsentäminen • yleiskielen sopimuksia • tyyli tilanteen mukaan 	<ul style="list-style-type: none"> • virkerakenteet kuntoon • lauseenvastikkeet • yleiskielen sopimuksia
T16 kannustaa oppilasta avartamaan kirjallisuus- ja kulttuurinäkemystään, tutustuttaa häntä kirjallisuuden historiaan ja nykykirjallisuuteen, kirjallisuuden eri lajeihin sekä auttaa häntä pohtimaan kirjallisuuden ja kulttuurin merkitystä omassa elämässään, tarjota oppilaalle mahdollisuuksia luku- ja muiden kulttuurielämysten hankkimiseen ja jakamiseen	S4	L1, L2, L4	<ul style="list-style-type: none"> • nuortenkirjoihin tutustuminen • novelli • fantasia • tietokirjat 	<ul style="list-style-type: none"> • nuortenkirjoihin tutustuminen • vaikuttavaan kirjallisuuteen tutustuminen • eri kulttuurien kirjallisuuteen tutustuminen • kirjallisuuden vaikutus omaan elämään 	<ul style="list-style-type: none"> • katsaus maailmankirjallisuuteen • Mikael Agricola ja suomen kirja-kielen vaiheet • romantiikka • Kalevala • Aleksis Kivi ja Seitsemän veljestä • realismi • symbolismi • modernismi • sotien vaikutus kirjallisuuteen • 1960- ja 1970-lukujen kantaottava kirjallisuus • postmoderni kirjallisuus • nykykirjallisuus • oma kirjailijani -projekti
T17 ohjata oppilas tutustumaan Suomen kielelliseen ja kulttuuriin monimuotoisuuteen, suomen kielen taustaan ja piirteisiin ja auttaa oppilasta pohtimaan äidin-kielen merkitystä sekä tiedostamaan omasta kielellisestä ja kulttuurisesta identiteetistään sekä innostaa oppilasta aktiiviseksi kulttuuritarjonnan käyttäjäksi ja tekijäksi	S4	L2, L4, L6, L7	<ul style="list-style-type: none"> • Lemin murteeseen tutustuminen • suomen kielen sanaston muodostuminen • kirjastoyhteistyö 	<ul style="list-style-type: none"> • kielellä ohjailun perusteet • puhe- ja mediakulttuuriin tutustuminen ja tuottaminen • kirjastoyhteistyö 	<ul style="list-style-type: none"> • monikielinen Suomi • Suomen murteet • kieli ja kielenoppinen • suomen kielen piirteet • maailman kielet • Suomen sukukielet • sanasto ja nimistö • kansanperinne • kirjastoyhteistyö